

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
управління та адміністрування

Завідувачка кафедри

С. О. Осипенко

протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Менеджмент Обов'язковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	ОПП «Менеджмент підприємств і організацій»
Рік викладання	2025-2026
Семестр	1 семестр
Викладач	Щебликіна Зоя Вікторівна
Профайл викладача	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-ekonomiki/sklad-kafedri-ekonomiki/shhebligina-zoya-viktorivna/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	063 02 31 294 shcheblykina_zoia@mdpu.org.ua Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=16

Анотація до освітнього компонента

Практичне вирішення завдань, пов'язаних із забезпеченням ефективного управління організацією як у короткостроковій перспективі, так і на довготривалій період, залежить від ступеня оволодіння сучасними методами і технологіями управління. Менеджмент є ключовою функцією в системі управління будь-яким підприємством чи організацією, незалежно від її розміру, форми власності чи сфери діяльності.

Запровадження сучасних підходів до менеджменту є необхідною умовою забезпечення стабільності, адаптивності та конкурентоспроможності організації в умовах динамічних змін зовнішнього середовища.

Навчальний матеріал дисципліни «Менеджмент» викладається через вивчення основних принципів, функцій і методів управління, що дозволяє студентам опанувати інструменти ефективної організації, планування, контролю, мотивації та комунікації в організаціях різного типу.

Навчальна дисципліна «Менеджмент» спрямована на формування фахових компетенцій у сфері прийняття управлінських рішень, організації ефективної роботи команд, оптимізації бізнес-процесів та стратегічного планування, що сприяє підготовці сучасних керівників, здатних успішно вирішувати завдання управління в різних умовах.

Мета та завдання освітнього компонента

Мета викладання дисципліни – формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок у сфері сучасного менеджменту, опанування принципів, функцій та методів управління, розуміння основ організації, планування, мотивації, контролю та прийняття ефективних управлінських рішень для забезпечення успішної діяльності організації в умовах змінного середовища.

Основними завданнями дисципліни є:

- засвоєння здобувачами сутності та функцій менеджменту, ролі управлінської діяльності у забезпеченні ефективної роботи організацій;
- формування уявлення про сучасні підходи до управління, зокрема стратегічне планування, управління командами та змінами;
- розвиток навичок використання методів і технологій управління для вирішення практичних завдань у діяльності організацій різних типів;
- підготовка до обґрунтування й реалізації управлінських рішень, спрямованих на досягнення цілей організації;
- формування компетенцій з аналізу зовнішнього середовища, управління ресурсами та забезпечення конкурентоспроможності організації в сучасних умовах.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні компетентності (СК)

- СК4.** Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гідна праця та економічне зростання, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

- Р3.** Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
Р4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
Р5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
Р8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
Р10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
Р17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Управління знаннями
7. Робота в режимі невизначеності

8. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Практичні заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	46	44	150	-	240/8 кредитів
Кількість годин <i>Заочна форма</i>	12	12	216	-	240/8 кредитів

Підсумковий контроль – екзамен

Обсяг освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ. КЕРІВНИЦТВО І ЛІДЕРСТВО					
Тема 1. Сутність і значення сучасного менеджменту.	4	4	15	23	1-4, 8, 9
Тема 2. Виникнення та еволюція наукових шкіл у менеджменті.	4	4	15	23	1-3, 5, 6,7
Тема 3. Система методів менеджменту.	6	4	15	25	1-4, 8, 9
Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	4	4	15	23	2,7, 8
Тема 5. Управління групами, керівництво та лідерство	4	6	15	25	3, 5, 7
БЛОК 2. ФУНКЦІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ.					
Тема 6. Організування як загальна функція менеджменту.	4	4	15	23	1, 3, 5, 9
Тема 7. Планування як функція менеджменту.	6	4	15	25	2, 4, 8, 9
Тема 8. Мотивація як функція менеджменту.	4	6	15	25	1-7, 9
Тема 9. Контроль як функція менеджменту.	4	4	15	23	1,3, 5, 8, 9
Тема 10. Ефективність менеджменту	6	4	15	25	3-6, 8,9
Усього	46	44	150	240	

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ЗАОЧНА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ. КЕРІВНИЦТВО І ЛІДЕРСТВО					
Тема 1. Сутність і значення сучасного менеджменту.	2	-	22	24	1-4, 8, 9
Тема 2. Виникнення та еволюція наукових шкіл у менеджменті.	-	2	22	24	1-3, 5, 6,7
Тема 3. Система методів менеджменту.	2	-	22	24	1-4, 8, 9
Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	-	2	22	24	2,7, 8
Тема 5. Управління групами, керівництво та лідерство	2	-	22	24	3, 5, 7
БЛОК 2. ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ					
Тема 6. Організування як загальна функція менеджменту.	-	2	22	24	1, 3, 5, 9
Тема 7. Планування як функція менеджменту.	2	2	20	24	2, 4, 8, 9
Тема 8. Мотивація як функція менеджменту.	-	2	22	24	1-7, 9
Тема 9. Контроль як функція менеджменту.	2	-	22	24	1,3, 5, 8, 9
Тема 10. Ефективність менеджменту	2	2	20	24	3-6, 8,9
Усього	12	12	216	240	

Програма освітнього компонента

БЛОК 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ. КЕРІВНИЦТВО І ЛІДЕРСТВО

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.

Організація як об'єкт управління. Поняття «організація». Знаки та загальні риси організацій як об'єктів управління. Поділ праці в організації та необхідність управління. Організація як відкрита система. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Базові моделі організації та відповідні до них концепції управління організацією. Еволюція поглядів на сутність менеджменту. Співвідношення категорій «управління» «менеджмент», «адміністрування», «керування». Емпіричний підхід до менеджменту.

Управління як наука і мистецтво. Функції менеджменту. Цикл менеджменту. Сучасне тлумачення ролі і сутності менеджменту. Менеджери в організації. Ознаки діяльності менеджера. Розподіл управлінської праці. Сфери менеджменту. Рівні менеджменту. Ролі менеджера в організації за Г. Мінцбергом. Якості, необхідні менеджерам.

ТЕМА 2. ВИНИКНЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ШКІЛ У МЕНЕДЖМЕНТІ.

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

Сучасні напрямки розвитку науки управління. Тенденція посилення технократичного аспекту менеджменту. Орієнтація на технічні та технологічні нововведення. Гуманізація управління. Глобалізація менеджменту. Об'єднання інтересів бізнесу, суспільства і людини. Модель «конкуруючих цінностей» Р. Куїнна.

ТЕМА 3. СИСТЕМА МЕТОДІВ МЕНЕДЖМЕНТУ.

Поняття та сутність методів менеджменту. Класифікація методів управління: економічні, організаційно-розпорядчі, соціально-психологічні та техніко-технологічні методи. Особливості застосування кожної групи методів у сучасному менеджменті. Інтеграція методів

управління в системі прийняття рішень. Комплексний підхід до використання методів для досягнення стратегічних і оперативних цілей організації. Взаємозв'язок методів менеджменту з функціями управління. Тенденції розвитку методів управління: цифровізація, інноваційний підхід, посилення аналітичного компонента.

ТЕМА 4. ІНФОРМАЦІЯ І КОМУНІКАЦІЇ В МЕНЕДЖМЕНТІ

Інформація та комунікації в менеджменті. Роль інформації в управлінському процесі. Сутність і види управлінської інформації: стратегічна, тактична, оперативна. Вимоги до інформації: актуальність, достовірність, повнота, своєчасність. Комунікаційний процес у менеджменті: етапи, учасники, бар'єри. Види комунікацій: внутрішні та зовнішні, вертикальні та горизонтальні, формальні й неформальні. Використання сучасних інформаційних технологій у процесах управління. Електронні комунікації та їх вплив на ефективність роботи організації. Тенденції розвитку систем комунікації: цифровізація, автоматизація, інтеграція інструментів штучного інтелекту. Роль комунікацій у формуванні корпоративної культури та прийнятті управлінських рішень.

ТЕМА 5. УПРАВЛІННЯ ГРУПАМИ, КЕРІВНИЦТВО ТА ЛІДЕРСТВО

Сутність і види груп в організації: формальні та неформальні, робочі команди, тимчасові групи. Динаміка розвитку груп: формування, конфлікти, нормалізація, продуктивна діяльність. Управління груповими процесами: комунікація, прийняття рішень, мотивація. Поняття керівництва: роль, функції, стиль управління. Теорії лідерства: рисова, поведінкова, ситуаційна. Сучасні підходи до лідерства: трансформаційне, сервісне, адаптивне. Взаємозв'язок між керівництвом і лідерством. Формування ефективної команди: підбір учасників, розподіл ролей, розвиток командного духу. Вплив лідера на продуктивність групи. Стратегії подолання конфліктів у групах. Тенденції розвитку управління групами: цифровізація командної роботи, дистанційне керівництво, мультикультурні аспекти лідерства.

БЛОК 2. ФУНКЦІЇ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ

ТЕМА 6. ОРГАНІЗУВАННЯ ЯК ЗАГАЛЬНА ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ.

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

ТЕМА 7. ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ.

Сутність та значення планування в управлінському процесі. Види планування: стратегічне, тактичне, оперативне. Основні етапи процесу планування: визначення мети, аналіз середовища, розробка альтернатив, вибір оптимального рішення, реалізація плану. Принципи ефективного планування: цільова орієнтація, комплексність, гнучкість, безперервність. Інструменти планування: прогнозування, бюджетування, сценарний аналіз. Методи встановлення цілей: SMART, OKR. Роль планування у забезпеченні конкурентоспроможності та стійкості організації. Особливості довгострокового та короткострокового планування. Виклики сучасного планування: швидкі зміни середовища, невизначеність, вплив цифрових технологій. Інтеграція планування з іншими функціями менеджменту.

ТЕМА 8. МОТИВАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ.

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

ТЕМА 9. КОНТРОЛЬ ЯК ФУНКЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ.

Поняття та процес контролю. Місце функції контролю в системі управління. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів; порівняння реального виконання із стандартами; оцінка та реакція. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: попередній; поточний; заключний. Порівняльна характеристика видів управлінського контролю.

Класифікація інструментів управлінського контролю. Фінансовий контроль та його основні складові. Сутність та складові операційного контролю. Контроль поведінки працівників: модель; методи оцінки реального виконання; прямий управлінський контроль; замітники прямого управлінського контролю. Ефективність контролю. Основні характеристики ефективної системи контролю.

ТЕМА 10. ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕНЕДЖМЕНТУ

Поняття «ефективність менеджменту». Концепції визначення ефективності менеджменту. Цільова і системна концепції ефективності менеджменту. Концепція ефективності менеджменту на основі досягнення "балансу інтересів". Функціональна концепція ефективності менеджменту. Композиційна концепція ефективності менеджменту. Підходи до визначення ефективності управління. Напрямки підвищення ефективності управління організацією.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Сформувані основні проблеми сучасного менеджменту і окреслити шляхи їх вирішення
2	На базі реально діючого підприємства провести аналіз ефективності менеджменту та обґрунтувати шляхи покращення його діяльності
3	Підготувати проекти/відео-презентації з актуальних проблем менеджменту (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).
4	За обраною темою згідно питань, що винесені на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
Р3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.	пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів	Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль, практико-орієнтовані завдання, підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль Підсумковий контроль: Екзамен

<p>P4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень</p>	<p>опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів</p>	<p>Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, практичний контроль (розрахунок показників, практико-орієнтовані завдання), захист презентацій, самоконтроль</p> <p>Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, практичний контроль (розрахунок показників, практико-орієнтовані завдання), захист презентацій, самоконтроль</p> <p>Підсумковий контроль: Екзамен</p>
<p>P5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p>	<p>проблемний виклад, демонстрація, метод вправ, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни, самостійна робота здобувачів</p>	<p>Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль, практико-орієнтовані завдання, підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль</p> <p>Підсумковий контроль: Екзамен</p>
<p>P8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації</p>	<p>пояснення, методи інтерактивного навчання, метод вправ, створення ситуації зацікавленості, демонстраційні методи, виконання індивідуальних завдань, проблемний виклад</p>	<p>Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль, практико-орієнтовані завдання, підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль</p> <p>Підсумковий контроль: Екзамен</p>
<p>P10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.</p>	<p>пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, аналітичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів</p>	<p>Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль (практико-орієнтовані завдання), підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль.</p> <p>Підсумковий контроль: Екзамен</p>

P17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.	опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, пояснення, спостереження і аналіз випадків, демонстрація, навчальні дискусії, самостійна робота студентів	Поточний контроль: тестовий контроль, практичний контроль, практико-орієнтовані завдання, підбір і проведення інтерактивних вправ, самоконтроль Підсумковий контроль: Екзамен
--	---	--

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, заліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань (залік (З)/екзамен (Е)).

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента			
Види навчальної діяльності здобувача,		Частина 1. Основи менеджменту. Керівництво і лідерство	Частина 2. Функції та ефективність менеджменту.
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):		
	Пошук інформації, її систематизація, аналіз (виконання практико-орієнтованих завдань)	10	10
	Виконання тестових завдань	5	5
Самостійна робота студента			

(максимальний сумарний бал – 30):	
Сформувати основні проблеми сучасного менеджменту і окреслити шляхи їх вирішення	10
На базі обраного реально діючого підприємства провести аналіз ефективності менеджменту та обґрунтувати шляхи покращення його діяльності	10
Підготувати проекти/відео-презентації з актуальних проблем менеджменту (5 балів за 1 проєкт/відеопрезентацію).	5
За обраною темою згідно питань, що винесені на самостійне опрацювання, розробити схеми або таблиці, що розкривають їх сутність	5
Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)	40
Загальний бал (максимальний бал – 100)	100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Проекти/відео-презентації, розробка схем і таблиць	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (ситуаційні завдання, ідентифікація і вирішення)	10 балів: – 9-10 балів – завдання виконане самостійно, добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню, розраховує показники для обґрунтування управлінських рішень.

<p>проблем тощо) Самостійна робота практичного спрямування</p>	<p>Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <ul style="list-style-type: none"> – 7-8 балів – завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 5-6 Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю. В ході виконання завдання застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел. Має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну. – 3-4 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач віддає перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. - 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. <p>Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <ul style="list-style-type: none"> – 0 балів – відповідь відсутня
--	---

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем з освітнього компоненту *Менеджмент є екзамен*, на його складання надається 40 балів. Білет включає 1 теоретичне питання (10 балів), практико-орієнтоване завдання (10 балів) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
<p>Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати</p>	відмінно	9-10	36-40

різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.			
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	6-7	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	

64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
2. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с.
3. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ– 2000», 2020. 356 с.
4. Харченко Т.М., Сохань І.В., Ткаченко В.В. Менеджмент: навч. посібник. Суми. 2022 р. 286 с.
5. Менеджмент і адміністрування : підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., проф. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запихляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці : 2022. 684 с

Допоміжна

6. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Кубіцький С.О., Михайліченко М.В., Троян А.В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
7. Мальська М.П., Білоус С.П. Менеджмент організацій: теорія та практика: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. К.: SBA-Print, 2020. 190 с
8. Теорія та практика управління суб'єктами підприємництва: кол. моногр. за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2020. 439 с

9. Менеджмент. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» / Укладачі: М. В.Вихор, Д.М. Утеченко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 80 с.

Електронні ресурси:

1. Законодавство України. Верховна Рада України: офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Менеджмент. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/901>
4. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>.
5. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.

Повний список основної і додаткової літератури можна отримати у викладача або на сторінці дистанційної освіти <https://v.gd/Wxvnywy>

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Щєбликіна І.О., Щєбликіна З.В., Ярема Л.В. Об'єктивна необхідність впровадження інноваційних технологій управління в діяльність закладів освіти. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка №2 (29)2022 р .(С. 41-51)
2. Щєбликіна З.В. Впровадження технології антисипативного управління підприємством як необхідна умова сучасного менеджменту Збірник матеріалів XVII Міжнародної науково-практичної конференції «*Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях*» Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2022. 13-14 жовтня 2022 року (С.34-37)
3. Щєбликіна З.В., Зарецький Р. Д. Сучасні тенденції формування лідерства III Всеукраїнська науково-практична конференція «*Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення*» 23-24 листопада 2023р., Запоріжжя (С.86-90)
4. Щєбликіна З.В. Щєбликіна І.О. Соціальна відповідальність як необхідна умова функціонування підприємств в умовах викликів III Всеукраїнська науково-практична конференція «*Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення*» 23-24 листопада 2023р., Запоріжжя (С.96-101)
5. Щєбликіна І.О., Щєбликіна З.В., Innovative culture and its significance in the innovative development of the enterprise Financial Strategies of Innovative Economic Development Financial Strategies of Innovative Economic Development. Фінансові стратегії інноваційного розвитку економіки : збірник наукових праць. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2024. № 4 (64). 126 с. (С.32-38) Збірник наукових праць входить до міжнародної індексації INDEX COPERNICUS (ПОЛЬЩА) Index Copernicus Value 2018 – 72,75 (ICV 2017 – 55,96) <https://doi.org/10.26661/2414-0287-2024-4-64-05> --<https://journalsofznu.zp.ua/index.php/economics/article/view/4472>
6. Щєбликіна З.В., Підгасєцька Т.О. Стратегічне управління в умовах нестабільності: виклики та можливості Збірник матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «*Управління соціально-економічним розвитком регіонів і держави*» 18–19 квітня 2024 р. Запоріжжя (С.236-237)
7. Щєбликіна З.В., Щєбликіна І.О. Формування дієвого інструментарію управління персоналом як першочергове завдання менеджменту II Міжнародна науково-практична конференція «*Сучасна вища освіта: досягнення, виклики та перспективи розвитку в умовах невизначеності*» 04-05 жовтня 2024р., Запоріжжя - Мелітополь – Київ (С. 105-109)

8. Щебликіна З.В., Підгаєцька Т. О. Управління людськими ресурсами як ключовий аспект сучасного менеджменту в умовах інновацій Збірник матеріалів ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції *«Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях»* 17–18 жовтня 2024р., Запоріжжя : Запорізький національний університет (С.188-190)
9. Щебликіна З.В., Зарецький Р. Д. Управління конфліктами як складова сучасного менеджменту Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції *«Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення»* 21-22 листопада 2024р., Запоріжжя (С. 93-96)